

MICHELLE OBAMA

BECOMING

Η ΔΙΚΗ ΜΟΥ ΙΣΤΟΡΙΑ

Μετάφραση:

Ρηγούλα Γεωργιάδου

Τάκης Δρεπανιώτης

Επιμέλεια:

Χρύσα Φραγκιαδάκη

Copyright © 2018 by Michelle Obama
Τίτλος πρωτοτύπου: *Becoming*

© 2018 (Για την ελληνική γλώσσα)

AΘENS BOOKSTORE PUBLICATIONS
Κολοκοτρώνη 49, Αθήνα 105 60
Τηλ.: 210 32 26 313
becomingmichelleobama.gr
www.facebook.com/athensbookstorepublications
publications@athensbookstore.gr

Η παρούσα μετάφραση δημοσιεύεται κατόπιν συμφωνίας
με τις εκδόσεις Crown Publishing Group,
τμήμα της Penguin Random House LLC

Φωτογραφία εξωφύλλου: Miller Mobley

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ

Εκδόσεις Έν πλω

Αριστοτέλους 1 & Μεσολογίου,
Ταύρος 177 78 (ύψος Π. Ράλλη 13)
Τηλ.: 210 34 12 787 - 210 32 26 343
Fax: 210 32 21 238

www.enploeditions.gr
facebook.com/enploeditions.gr

Α΄ έκδοση: Νοέμβριος 2018

ISBN: 978-618-84032-0-8

Για όλους τους ανθρώπους που με βοήθησαν να γίνω αυτό που έγινα:
τους δικούς μου που με μεγάλωσαν — τον Φρέιζερ, τη Μαριάν, τον Κρεγκ
και όλη την τεράστια ευρύτερη οικογένειά μου
τον κύκλο μου των ισχυρών γυναικών, που πάντα με ανεβάζουν πιο ψηλά
το πιστό και αφοσιωμένο επιτελείο μου, που συνεχίζει να με κάνει περήφανη.

Για τις αγάπες της ζωής μου:

τη Μαλία και τη Σάσα, τα δύο πανάκριβά μου μπιζελάκια,
τους λόγους μου να υπάρχω στη ζωή
και τέλος, τον Μπαράκ, που πάντα μου υποσχόταν ένα ενδιαφέρον ταξίδι.

Περιεχόμενα

Πρόλογος
11

Εγώ
17

Εμείς
139

Πολλοί
337

Επίλογος
489

Ευχαριστίες
495

Πρόλογος

Μάρτιος 2017

ΌΤΑΝ ΗΜΟΥΝ ΜΙΚΡΗ, ΤΑ ΟΝΕΙΡΑ ΜΟΥ ΗΤΑΝ ΑΠΛΑ. ΗΘΕΛΑ έναν σκύλο. Ήθελα ένα σπίτι με εσωτερική σκάλα – δύο ορόφους για μία οικογένεια. Ήθελα, για κάποιο λόγο, ένα τετράθυρο στέισιον βάγκον αντί για τη δίθυρη Buick, που ήταν η περηφάνια και το καμάρι του πατέρα μου. Συνήθως έλεγα στον κόσμο ότι όταν θα μεγάλωνα θα γινόμουν παιδίατρος. Γιατί; Επειδή μου άρεσε να έχω γύρω μου μικρά παιδιά και επειδή έμαθα γρήγορα ότι η απάντηση αυτή ευχαριστούσε τους μεγάλους. *Α, γιατρίνα! Τι ωραία επιλογή!* Εκείνες τις μέρες είχα κοτσιδάκια και έκανα τον μεγαλύτερο αδελφό μου ό,τι ήθελα, και κατόρθωνα πάντα, και ασχέτως περιστάσεων, να παίρνω άριστα στο σχολείο. Ήμουν φιλόδοξη, αν και δεν ήξερα ακριβώς ποιος θα ήταν ο στόχος μου. Σήμερα πιστεύω ότι είναι από τις πιο άχρηστες ερωτήσεις που μπορεί να ρωτήσει ο μεγάλος ένα παιδί – *Τι θέλεις να γίνεις όταν μεγαλώσεις;* Σαν να σταματάς ποτέ να μεγαλώνεις. Σαν κάποια στιγμή να γίνεσαι κάτι και τέρμα.

Ως τώρα στη ζωή μου ήμουν και συνεχίζω να είμαι δικηγόρος. Έγινα αντιπρόεδρος σε νοσοκομείο και διευθύντρια σε μια μη κερδοσκοπική οργάνωση που βοηθάει νεαρά άτομα να ακολουθήσουν ουσιαστική σταδιοδρομία. Υπήρξα μια μαύρη φοιτήτρια από την εργατική τάξη που σπούδασε σε ένα διάσημο, σε μεγάλο βαθμό λευκό κολέγιο. Υπήρξα η μοναδική γυναίκα,

η μοναδική Αφροαμερικανίδα, σε κάθε λογής χώρους. Υπήρξα και νεαρή σύζυγος, και αγχωμένη νέα μητέρα, και θυγατέρα τσακισμένη από τη θλίψη. Και μέχρι πρόσφατα, ήμουν η Πρώτη Κυρία των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής – μια δουλειά που επισήμως δεν είναι δουλειά αλλά μου πρόσφερε δημοσιότητα που όμοιά της δεν θα είχα φανταστεί ποτέ μου. Μου πρόσφερε προκλήσεις και ταπεινότητα, με απογείωσε στα ουράνια και με προσγείωσε απότομα μερικές φορές, ταυτόχρονα. Δεν είναι πολύς καιρός που άρχισα να επεξεργάζομαι όλα όσα μου συνέβησαν τα τελευταία χρόνια – από εκείνη τη στιγμή, το 2006, όταν ο σύζυγός μου άρχισε να συζητάει το ενδεχόμενο να βάλει υποψηφιότητα για πρόεδρος μέχρι το κρύο πρωινό του φετινού χειμώνα που μπήκα σε μια λιμουζίνα μαζί με τη Μελάνια Τραμπ για να τη συνοδέψω στην ορκωμοσία του δικού της συζύγου. Ήταν ένα απίστευτο ταξίδι.

Όταν είσα η Πρώτη Κυρία της, η Αμερική σου αποκαλύπτεται σε όλες της τις ακρότητες. Βρέθηκα για εράνους σε ιδιωτικές κατοικίες που έμοιαζαν περισσότερο με μουσεία, σε επαύλεις όπου οι άνθρωποι είχαν μπανιέρες από πολύτιμους λίθους. Επισκέφτηκα οικογένειες που είχαν χάσει τα πάντα από τον τυφώνα Κατρίνα και δάκρυζαν και ένιωθαν ευγνωμοσύνη έστω που λειτουργούσε το ψυγείο και η ηλεκτρική κουζίνα τους. Συνάντησα ανθρώπους που μου φάνηκαν ρηχοί και υποκριτές, και συνάντησα άλλους –δασκάλες και συζύγους στρατιωτικών και τόσο πολλούς ακόμη– με εντυπωσιακά βαθύ και δυνατό ηθικό. Και γνώρισα παιδιά –πολλά παιδιά, σε όλον τον κόσμο– που ξεκλείδωσαν την καρδιά μου και με γέμισαν ελπίδα και που, ευτυχώς, κατόρθωναν να ξεχνούν τον τίτλο μου όταν αρχίζαμε να σκάβουμε το χώμα κάποιου κήπου.

Από τότε που βρέθηκα, διστακτικά, στη δημόσια ζωή με έχουν θεωρήσει ως την ισχυρότερη γυναίκα στον κόσμο και με έχουν χαρακτηρίσει «μια θυμωμένη μαύρη γυναίκα». Θα ήθελα να ρωτήσω τους επικριτές μου ποιο ακριβώς κομμάτι της φράσης θεωρούν πιο σημαντικό – το «θυμωμένη», το «μαύρη» ή το «γυναίκα»; Έχω ποζάρει χαμογελώντας με ανθρώπους που έχουν αποκαλέσει τον σύζυγό μου με άθλιους χαρακτηρισμούς στην τηλεόραση, στο εθνικό δίκτυο, αλλά θέλουν να έχουν και ένα κορνιζαρισμένο ενθύμιο πάνω στο τζάκι τους. Έχω ακούσει για δυσώδεις ιστότοπους που αμφισβητούν τα πάντα για μένα, μέχρι και το αν είμαι γυναίκα ή άντρας. Ένα ενεργό μέλος του Κογκρέσου των ΗΠΑ έκανε αστεία για τα οπίσθιά μου. Πληγώθηκα. Οργίστηκα. Συνήθως, όμως, προσπαθούσα να ξεπερνάω τέτοια πράγματα με το γέλιο.

Υπάρχουν πολλά που δεν γνωρίζω ακόμη για την Αμερική, για τη ζωή,

για το τι μπορεί να φέρει το μέλλον. Γνωρίζω όμως τον εαυτό μου. Ο πατέρας μου, ο Φρέιζερ, με έμαθε να δουλεύω σκληρά, να γελάω συχνά και να κρατάω τον λόγο μου. Η μητέρα μου, η Μαριάν, μου έδειξε πώς να σκέφτομαι μόνη μου και πώς να λέω την άποψή μου. Μαζί κι οι δύο με βοήθησαν στο στριμωγμένο μας διαμέρισμα στο Σάουθ Σάιτ, τη «Νότια Πλευρά» του Σικάγου, να δω την αξία που βρίσκεται στην ιστορία της οικογένειάς μας, στην ιστορία μου, σε ολόκληρη την ιστορία της χώρας μας. Ακόμη και όταν δεν είναι ούτε όμορφη ούτε τέλεια. Ακόμη και όταν είναι πιο ωμή από ό,τι θα θέλαμε. Η ιστορία του καθενός σας είναι αυτό που έχετε, αυτό ακριβώς που θα είναι πάντα δικό σας. Αυτό που σας ανήκει.

Έζησα οκτώ χρόνια στον Λευκό Οίκο, ένα μέρος με περισσότερα σκαλιά απ' όσα μπόρεσα να μετρήσω – χώρια τους ανελκυστήρες, την αίθουσα του μπόουλινγκ και το εσωτερικό ανθοπωλείο. Κοιμόμουν σε κρεβάτι στρωμένο με ιταλικά λινά. Μια ομάδα σεφ παγκόσμιας κλάσης μαγειρεύει τα φαγητά μας και τα σερβίριζαν επαγγελματίες εκπαιδευμένοι καλύτερα από εκείνους στα πεντάστερα ξενοδοχεία και εστιατόρια. Έξω από τις πόρτες μας στέκονταν πράκτορες της Μυστικής Υπηρεσίας, με τα ακουστικά τους και τα όπλα τους και τα σκοπίμως ανέκφραστα πρόσωπά τους, προσπαθώντας όσο μπορούσαν καλύτερα να μην μπλέκονται στις ιδιωτικές υποθέσεις της οικογένειάς μας. Κάπως, κάποια στιγμή, εξοικειωθήκαμε με αυτά – με το παράξενο μεγαλείο του καινούργιου μας σπιτικού και με τη διαρκή, αθόρυβη παρουσία άλλων ανθρώπων.

Ο Λευκός Οίκος είναι το μέρος όπου τα δυο κορίτσια μας έπαιζαν μπάλα στους διαδρόμους του και σκαρφάλωναν στα δέντρα του Νότιου Παρτεριού. Είναι εκεί όπου καθόταν ο Μπαράκ μέχρι αργά τη νύχτα, μελετώντας στην Αίθουσα της Συνθήκης ενημερωτικά σημειώματα και προσχέδια για τις ομιλίες του, και όπου η Σάνι, ένα από τα σκυλιά μας, έκανε καμιά φορά τα κακά της στο χαλί. Μπορούσα να βγαίνω στον Εξώστη Τρούμαν και να παρακολουθώ τους τουρίστες να ποζάρουν με τα μονόποδα για τις σέλφι τους και να κοιτάζουν μέσα από τα σιδερένια κάγκελα της περίφραξης προσπαθώντας να μαντέψουν τι συνέβαινε στο εσωτερικό. Υπήρχαν μέρες που ένιωθα να πνίγομαι επειδή τα παράθυρα έπρεπε να μένουν κλειστά για λόγους ασφαλείας, που δεν μπορούσα να πάρω καθαρό αέρα χωρίς να προκαλέσω αναστάτωση. Υπήρχαν άλλες ώρες, που έμενα άφωνη με τις λευκές μανόλιες που άνοιξαν έξω, με την καθημερινή βουή των κυβερνητικών ασχολιών, με το μεγαλείο των υποδοχών με στρατιωτικές τιμές. Υπήρχαν μέρες,

βδομάδες και μήνες που σιχαινόμουν την πολιτική. Και υπήρχαν στιγμές όπου η ομορφιά της χώρας μας και των ανθρώπων της με κατέκλυζαν τόσο που δεν μπορούσα να πω λέξη.

Και μετά, τέλος. Ακόμη και όταν το βλέπεις να τελειώνει, ακόμη και όταν οι τελευταίες εβδομάδες σου είναι γεμάτες συγκινητικούς αποχωρισμούς, η μέρα εκείνη παραμένει θολή. Ένα χέρι πάνω σε μια Βίβλο, ένας όρκος που επαναλαμβάνεται. Τα έπιπλα του ενός προέδρου φεύγουν, του άλλου έρχονται. Ντουλάπια καθαρίζουν και ξαναγεμίζουν μέσα σε λίγες ώρες. Κι έτσι ξαφνικά, νέα κεφάλια ακουμπούν σε νέα μαξιλάρια· νέα ταμπεραμέντα, νέα όνειρα. Κι όταν φτάνει το τέλος, όταν βγαίνεις για τελευταία φορά από την εξώπορτα της πιο διάσημης διεύθυνσης στον κόσμο, είσαι μόνη σου για να ξαναβρείς, από πολλές μεριές, τον εαυτό σου.

Ας αρχίσω λοιπόν από εδώ, με κάτι μικρό που συνέβη πριν από όχι πολύ καιρό. Ήμουν στο σπίτι μας, στο καινούργιο δώροφο όπου μετακόμισε πρόσφατα η οικογένεια. Βρίσκεται περίπου τρία χιλιόμετρα μακριά από το προηγούμενο, είναι πάνω στον δρόμο, σε μια ήσυχη γειτονιά. Ακόμη δεν έχουμε τακτοποιηθεί. Στο καθιστικό, τα έπιπλά μας είναι όπως ήταν στον Λευκό Οίκο. Σε όλο το σπίτι υπάρχουν διάσπαρτα αναμνηστικά που μας θυμίζουν ότι όλα ήταν πραγματικότητα – φωτογραφίες από τις μέρες που περάσαμε οικογενειακά στο Καμπ Ντέιβιντ, χειροποίητα κεραμικά που μου χάρισαν Αυτόχθονες Αμερικανοί φοιτητές, ένα βιβλίο με την υπογραφή του Νέλσον Μαντέλα. Το περίεργο, εκείνο το βράδυ, ήταν ότι όλοι έλειπαν. Ο Μπαράκ ήταν σε ταξίδι. Η Σάσα είχε βγει με φίλους. Η Μαλία ζει και εργάζεται στη Νέα Υόρκη, κάνοντας διάλειμμα ενός χρόνου από τις σπουδές πριν πάει στο κολέγιο. Ήμουν μόνη μου με τα δυο σκυλιά μας και ένα σιωπηλό, άδειο σπίτι όπως δεν το είχα ξαναζήσει εδώ και οκτώ χρόνια.

Και πεινούσα. Κατέβηκα τις σκάλες από την κρεβατοκάμαρά μας με τα σκυλιά να με ακολουθούν καταπόδας. Στην κουζίνα άνοιξα το ψυγείο. Βρήκα μια φρατζόλα ψωμί, πήρα δυο φέτες και τις έβαλα στη φρυγανιέρα. Άνοιξα ένα ντουλάπι και έβγαλα ένα πιάτο. Ξέρω ότι είναι περίεργο και που το λέω, αλλά το να βγάλω ένα πιάτο από το ντουλάπι χωρίς να υπάρχει κάποιος που να επιμένει να το βγάλει για λογαριασμό μου, να κάθομαι και να βλέπω μόνη μου τις φέτες του ψωμιού να ροδίζουν στη φρυγανιέρα, είναι μια αίσθηση σαν να επέστρεψα, όσο γίνεται, στην προηγούμενη ζωή μου. Ίσως όμως και να είναι μια νέα ζωή που μόλις αρχίζει να ανακοινώνει την παρουσία της.

Τελικά δεν έφτιαξα μόνο σκέτες φρυγανιές· τις έκανα τoστ με τυρί στα

μικροκύματα, βάζοντας ένα μεγάλο μαστιχωτό κομμάτι τσένταρ να λιώσει ανάμεσά τους. Μετά πήρα το πιάτο μου και πήγα στην πίσω αυλή. Δεν χρειάστηκε να πω σε κανέναν ότι πήγαινα κάπου. Απλώς πήγα. Ήμουν ξυπόλητη και φορούσα σορτσάκι. Η χειμωνιάτικη ψύχρα είχε επιτέλους σταματήσει. Οι κρόκοι είχαν μόλις αρχίσει να ξεπροβάλλουν στα παρτέρια του πίσω τοίχου. Ο αέρας μύριζε άνοιξη. Κάθισα στα σκαλιά της βεράντας μας, νιώθοντας τη ζεστασιά του ήλιου της ημέρας που είχε εγκλωβιστεί στη σχιστόπλακα κάτω από τα πόδια μου. Ένα σκυλί άρχισε να γαβγίζει κάπου μακριά και τα σκυλιά μου κοντοστάθηκαν να αφουγκραστούν, μοιάζοντας προς στιγμή μπερδεμένα. Από το μυαλό μου πέρασε η ιδέα ότι ο ήχος θα τους φαινόταν παράξενος, αφού στον Λευκό Οίκο δεν είχαμε γείτονες και, βέβαια, ούτε γειτονικά σκυλιά. Όλα αυτά τούς ήταν νέα. Καθώς τα σκυλιά ξεκινούσαν να εξερευνήσουν την περίμετρο της αυλής, εγώ έτρωγα το τοστ μου στα σκοτεινά, νιώθοντας ολομόναχη με την πιο καλή έννοια. Το μυαλό μου δεν βρισκόταν στους ένοπλους φρουρούς που κάθονταν ούτε εκατό μέτρα μακριά, στο ειδικά κατασκευασμένο κέντρο ελέγχου μέσα στο γκαράζ μας, ούτε στο γεγονός ότι ακόμη δεν μπορώ να περπατήσω στους δρόμους μόνη μου χωρίς ένοπλη φρουρά. Δεν σκεφτόμουν ούτε τον νέο πρόεδρο ούτε, για να λέμε την αλήθεια, τον προηγούμενο πρόεδρο.

Σκεφτόμουν μόνο ότι μέσα στα επόμενα λεπτά θα έμπαινα πάλι μέσα στο σπίτι μου, θα έπλενα το πιάτο μου στον νεροχύτη και θα πήγαινα κατευθείαν στο κρεβάτι μου να ξαπλώσω, ίσως ανοίγοντας και ένα παράθυρο για να αισθάνομαι τον ανοιξιάτικο αέρα – α, πόσο σπουδαία είναι αυτή η αίσθηση. Σκεφτόμουν επίσης ότι αυτή η ησυχία μου πρόσφερε για πρώτη φορά μια πραγματική ευκαιρία να συλλογιστώ. Όσο ήμουν Πρώτη Κυρία, με το τέλος μιας πολυάσχολης εβδομάδας άλλοι έπρεπε να μου θυμίζουν ποιο ήταν το ξεκίνημά της. Όμως η αίσθηση του χρόνου είχε αρχίσει να γίνεται διαφορετική για μένα. Τα κορίτσια μου, που είχαν φτάσει στον Λευκό Οίκο με τα Polly Rocket τους, με μια κουβερτούλα που την έλεγαν Μπλάνκι και έναν λούτρινο τίγρη που τον φώναζαν Τάιγκερ, είναι πια έφηβες, νέες γυναίκες, με δικά τους σχέδια και τις δικές τους απόψεις. Ο σύζυγός μου κάνει τις δικές του προσαρμογές στη ζωή μετά τον Λευκό Οίκο, προσπαθώντας να βρει τους δικούς του ρυθμούς. Κι εγώ βρίσκομαι εδώ, σε αυτόν τον καινούργιο τόπο, και έχω πολλά που θέλω να πω.

Εγώ

ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΜΟΥ ΧΡΟΝΙΑ ΠΕΡΑΣΑ ΠΟΛΥ ΚΑΙΡΟ ΑΚΟΥ-
γοντας τη μελωδία του μόχθου. Ερχόταν με τη μορφή κακής ή, έστω, ερασιτεχνικής μουσικής και διαπερνούσε τα σανίδια της κρεβατοκάμαράς μου – εννοώ το *γκλιν γκλιν γκλιν* των μαθητών που κάθονταν στο πιάνο της Ρόμπι, της αδελφής της γιαγιάς μου, στο ισόγειο, και μισομάθαιναν με αργό ρυθμό τις κλίμακές τους. Η οικογένειά μου ζούσε στη γειτονιά Σάουθ Σορ («Νότια Ακτή») του Σικάγου, σε μια νοικοκυρεμένη μεζονέτα που ανήκε στη Ρόμπι και στον σύζυγό της, τον Τέρι. Οι γονείς μου νοίκιαζαν το διαμέρισμα στον πάνω όροφο, ενώ η Ρόμπι και ο Τέρι ζούσαν στο ισόγειο. Η Ρόμπι ήταν θεία της μητέρας μου και της είχε σταθεί γενναιόδωρα εδώ και πολλά χρόνια, αλλά εμένα μου προκαλούσε τρόμο. Σχολαστική και σοβαρή, ήταν διευθύντρια της χορωδίας στην τοπική εκκλησία και η εντεταλμένη δασκάλα πιάνου της κοινότητάς μας. Φορούσε χαμηλοτάκουνα και είχε τα γυαλιά της πρεσβυωπίας κρεμασμένα από μια αλυσιδίτσα στον λαιμό. Είχε ένα πονηρό χαμογελάκι αλλά δεν εκτιμούσε τον σαρκασμό όπως τον εκτιμούσε η μητέρα μου. Μερικές φορές την άκουγα να κατσαδιάζει τους μαθητές της επειδή δεν είχαν μελετήσει αρκετά και άλλες φορές να κατσαδιάζει τους γονείς τους που τους είχαν φέρει στο μάθημα με καθυστέρηση.

«Άντε, καληνύχτα!» την άκουγες να ξεσπάει ακόμη και μέσα στο καταμεσήμερο, με την ίδια αγανάκτηση που κάποιος άλλος μπορεί να έλεγε: «Για

όνομα του Θεού!». Λίγοι μπορούσαν, κατά τα φαινόμενα, να ικανοποιήσουν τις προδιαγραφές της Ρόμπι.

Όμως η μελωδία των ανθρώπων που μοχθούσαν έγινε η μουσική επένδυση της ζωής μας. *Γκλιν γκλιν* το απομεσήμερο, *γκλιν γκλιν* όταν σουρούπωνε. Μερικές φορές έρχονταν για να εξασκηθούν στους ύμνους τους και οι κυρίες από την εκκλησία, που μαστίγωναν τους τοίχους μας με την υψίφωνη ευσέβειά τους. Σύμφωνα με τους κανόνες της Ρόμπι, τα παιδιά που έκαναν μαθήματα πιάνου επιτρεπόταν να δουλεύουν μόνο σε ένα τραγούδι κάθε φορά. Από το δωμάτιό μου τα άκουγα να παίζουν δειλά μία μία τις νότες προσπαθώντας να κερδίσουν την επιδοκιμασία της και να προχωρήσουν, ύστερα από πολλές προσπάθειες, από το «Hot Cross Buns» στο «Νανούρισμα» του Μπραμς. Η μουσική δεν ήταν ποτέ ενοχλητική· ήταν απλώς επίμονη. Σκαρφάλωνε τις σκάλες που χώριζαν τον όροφό μας από της Ρόμπι. Τα καλοκαίρια έμπαινε κι από τα ανοιχτά παράθυρα και συνόδευε τις σκέψεις μου όταν έπαιζα με τις Barbie μου ή έχτιζα μικρά βασίλεια με τουβλάκια. Η μοναδική ανάπαυλα ήταν όταν γύριζε ο πατέρας μου από την πρώτη βάρδια στο εργοστάσιο επεξεργασίας νερού της πόλης και έβαζε στην τηλεόραση το παιχνίδι των Καμπς, ανεβάζοντας τον ήχο τόσο ώστε να σκεπάζει όλα τα άλλα.

Ήταν τέλη της δεκαετίας του 1960, στο Σάουθ Σάιντ («Νότια Πλευρά») του Σικάγου. Οι Καμπς δεν ήταν κακοί, αλλά δεν ήταν και σπουδαιίοι. Καθόμουν στα πόδια του μπαμπά μου, στην ξαπλωτή πολυθρόνα του, και τον άκουγα να εξηγεί ότι οι Καμπς βρίσκονταν στα μισά της κοιλιάς που έκαναν στο τέλος της σεζόν και ότι ο Μπίλι Γουίλιαμς, που ζούσε μια γωνία παρακάτω από μας, στη λεωφόρο Κόνστανς, είχε πολύ γλυκό σουίνγκ όταν έριχνε από την αριστερή πλευρά της βάσης. Έξω από τα γήπεδα, η Αμερική ήταν καταμεσής σε μια περίοδο τεράστιας και αβέβαιης αλλαγής. Οι δύο Κένεντι ήταν νεκροί. Ο Μάρτιν Λούθερ Κινγκ είχε δολοφονηθεί ενώ στεκόταν σε έναν εξώστη στο Μέμφις, με αποτέλεσμα να ξεσπάσουν ταραχές σε όλη τη χώρα – και στο Σικάγο. Το εθνικό συνέδριο των Δημοκρατικών του 1968 είχε βαφτεί στο αίμα όταν, στο Γκραντ Παρκ, δεκαπέντε χιλιόμετρα βόρεια από εκεί που ζούσαμε, η αστυνομία επιτέθηκε με γκλομπ και δακρυγόνα στους διαδηλωτές εναντίον του πολέμου στο Βιετνάμ. Στο μεταξύ, οι λευκές οικογένειες έφευγαν σαν κοπάδια από την πόλη δελεασμένες από τα προάστια – την προοπτική των καλύτερων σχολείων, των μεγαλύτερων χώρων και, πιθανόν, της περισσότερης λευκότητας.

Τίποτε δεν είχα καταλάβει από όλα αυτά. Ήμουν μικρό παιδί, ένα μικρό κορίτσι με τις Barbie του και τα τουβλάκια του, με τους δυο γονείς μου και τον μεγαλύτερο αδελφό μου, που κοιμόταν κάθε βράδυ με το κεφάλι του ένα μέτρο μακριά από το δικό μου. Ο κόσμος μου ήταν η οικογένειά μου, το κέντρο των πάντων. Η μητέρα μου με έμαθε να διαβάζω από μικρή και με πήγαινε στη δημόσια βιβλιοθήκη, όπου καθόταν μαζί μου και με έβαζε να διαβάζω, διστακτικά έστω, τις λέξεις στις σελίδες. Ο πατέρας μου πήγαινε κάθε μέρα στη δουλειά με την μπλε φόρμα των εργατών του δήμου, αλλά το βράδυ μάς έδειχνε τι θα πει αγάπη για την τζαζ και για τις τέχνες. Όταν ήταν μικρός είχε κάνει μαθήματα στο Ινστιτούτο Τέχνης του Σικάγου, και στο γυμνάσιο ζωγράφιζε και έκανε γλυπτική. Στο σχολείο συμμετείχε επίσης σε αγώνες κολύμβησης και πυγμαχίας και ως ενήλικος παρακολουθούσε φανατικά όλα τα σπορ στην τηλεόραση, από το επαγγελματικό γκολφ μέχρι το NHL, το πρωτάθλημα του χόκεϊ στον πάγο. Του άρεσε να βλέπει δυνατούς ανθρώπους να διακρίνονται. Όταν ο αδελφός μου, ο Κρεγκ, άρχισε να ενδιαφέρεται για μπάσκετ, ο πατέρας μου του πετούσε κέρματα πάνω από την πόρτα της κουζίνας και τον παρότρυνε να πηδήξει να τα πιάσει.

Όλα τα σημαντικά βρισκόνταν σε ακτίνα πέντε τετραγώνων – οι παππούδες και οι γιαγιάδες μου, τα ξαδέλφια μου, η εκκλησία στη γωνία, όπου καθόλου τακτικά δεν πηγαίναμε στο κατηχητικό, το βενζινάδικο που με έστελνε καμιά φορά η μάνα μου να της πάρω ένα πακέτο τσιγάρα Newport, και η κάβα, που πουλούσε επίσης ψωμί Wonder σε φέτες, φτηνές караμέλες και γάλα σε δοχεία του γαλονιού. Τις ζεστές νύχτες του καλοκαιριού, ο Κρεγκ κι εγώ αποκοιμόμασταν ακούγοντας από το γειτονικό δημόσιο πάρκο τις επευφημίες στα παιχνίδια σόφτμπολ της κατηγορίας ενηλίκων, εκεί όπου τα πρωινά σκαφαλώναμε στα παιχνίδια της παιδικής χαράς και παίζαμε κυνηγητό με τα άλλα παιδιά.

Ο Κρεγκ κι εγώ έχουμε λιγότερο από δύο χρόνια διαφορά. Έχει τα απαλά μάτια και το αισιόδοξο πνεύμα του πατέρα μου και την επιμονή της μητέρας μου. Οι δυο μας ήμασταν πάντα δεμένοι στενά – κατά ένα μέρος και χάρη στην ακλόνητη και μερικές φορές ανεξήγητη αφοσίωση που έδειχνε εξαρχής στη μικρή αδελφή του. Υπάρχει μια παλιά οικογενειακή φωτογραφία, ασπρόμαυρη, που μας δείχνει και τους τέσσερις να καθόμαστε σε έναν καναπέ, τη μητέρα μου χαμογελαστή να με κρατάει στα γόνατά της και τον πατέρα μου με ύφος σοβαρό, να καμαρώνει με τον Κρεγκ στα δικά του γόνατα. Είμαστε ντυμένοι με τα καλά μας, ίσως για να πάμε στην εκκλησία ή σε